

Ματιές στην τηλεόραση

Ψάχνοντας ψύλλους στ' άχυρα

της Πόλυ Μηλιώρη

Όταν τους τελευταίους μήνες του 2001 γεμίσαν οι οθόνες της τηλεόρασης από τις γαλαζόγκριζες σκιές του Αφγανιστάν, που είναι –λέει– γυναίκες, κι όταν, αρχή – αρχή ακόμα της φριχτής αυτής εποχής, φάγαμε την γροθιά του τηλεοπτικού ρεπορτάζ με το δημόσιο απαγχονισμό τέτοιων σκιών, που ούτε στο θάνατο δεν είδαμε το πρόσωπό τους, δε μου περίσσευε γκρίνια για τον υποβιβασμό της γυναίκας από τα Μ.Μ.Ε. Γιατί ασφαλώς το μεγάλο έγκλημα γινόταν έξω απ' την οθόνη. Ένα έγκλημα πολλών ετών, που απλώς – έτσι, «απλές», είναι οι παραλείψεις του μέσου – η τηλεόραση το αγνοούσε. Αλλά έστω και την ύστατη ώρα, έστω και αν υπήρχε άλλη σκοπιμότης, ΕΠΙΤΕΛΟΥΣ βλέπαμε το έγκλημα. Τι να ψέξω λοιπόν;

Δυστυχώς, περνώντας ο καιρός, άλλαξε το τοπίο. Τις τελευταίες βδομάδες γέμισε πάλι άχυρα η τηλεόραση. Σκηνές των σήριαλ που μας ξαφνιάζουν με την απλοϊκότητά τους. Ειδήσεις που στερεοτυπικά αναφέρονται στις γυναίκες. Εκπομπές τάχατες λόγου, αλλά πάντα αντρικού. Και πληθώρα «αθληκότητας» σε χτενίσματα, βαψίματα, κουνήματα. Τί να πρωτοεντοπίσω και για τί να πρωτογράψω στον «Αγώνα της Γυναίκας»; Οι δύο ψύλλοι που ξεχώρισα μέσα από τα άχυρα, είναι μόνο ενδεικτικοί.

Ο ψύλλος των διακρίσεων

Αυτή η είδηση ήταν περίεργη από μόνη της, η τηλεόραση απλώς τη μετέδωσε. Για άλλο λόγο μάλιστα – ως άλλο σκάνδαλο – απ' αυτό που με τσίμπησε σα ψύλλο ρατσισμού. Με λίγα λόγια αυτό που μεταδόθηκε με περισσότερα: Πριν ένα χρόνο σε έναν αγώνα πυγμαχίας, ένα νεαρό αγόρι πέθανε κατεβαίνοντας από το ρίγκ. Στα ερωτήματα που πάντα γεννά ένας αιφνίδιος θάνατος, μία ερασιτεχνική βιντεοσκόπηση ίσως να έδινε κάποιες απαντήσεις. Η αθλήτρια Ελένη Ανδριοπούλου είχε «τραβήξει» τον φιλικό αγώνα, που απέβη μοιραίος, και τελικά τον έδωσε στη δημοσιότητα.

Τώρα με περισσότερα λόγια απ' αυτά που ειπώθηκαν: Είδα την κοπέλα σε δύο δελτία ειδήσεων διαφορετικών καναλιών, δύο διαδοχικές ημέρες. Έτσι είμαι σίγουρη γι'

αυτό που άκουσα απ' τα χείλη της. Πιστεύει πως ο λόγος που την απέκλεισαν από το ελληνικό και ευρωπαϊκό πρωτάθλημα πυγμαχίας ήταν ότι κατείχε αυτή την βιντεοκασέτα. Και όχι επειδή ΕΧΕΙ ΣΤΙΓΜΑ, όπως της είχαν πει.

Η αθλήτρια μπορεί να έχει ή να μην έχει δίκιο· δεν είναι αυτό που θα κρίνουμε σ' αυτό το σημείωμα. Αυτό που ξαφνιάζει, αυτό που δε μπορώ να πιστέψω είναι ότι αποκλείστηκε από τις αθλητικές συναντήσεις επειδή έχει στίγμα μεσογειακής αναίμαας. «Ο μισό πληθυσμός είναι έτσι», είπε η νεαρή κυρία Ανδριοπούλου. Αναρωτιέμαι: Υπάρχει πράγματι αυτή η διάκριση; Αν ναι, στηρίζεται ιατρικά; Αν ναι, πώς επιτρέπεται να κάνουν αθλητισμό όσοι έχουν στίγμα, αλλά δεν επιτρέπεται να διακρίνονται;

Ο ψύλλος της βλακείας

«Θαύμα! Θαύμα» είπα, βλέποντας στα δελτία ειδήσεων ρεπορτάζ από την ημερίδα που οργάνωσε «Ο συνήγορος του Πολίτη» για την κακοποίηση και την εκμετάλλευση αλλοδαπών γυναικών. Θαύμα, γιατί δεν πάει να οργανώνουμε ημερίδες, και ψηφίσματα και κινητοποιήσεις οι γυναίκες οργανώσεις; Η τηλεόραση κωφεύει. Αρέσκειται συνήθως να προβάλει την σχετική ειδησεογραφία –και δυστυχώς είναι συχνότατη– με σεξιστικά υπονοούμενα και υποκριτικό θυμό. Η ανάλυση, η κοινωνική καταγγελία, η τεκμηρίωση γύρω από το φριχτό αυτό φαινόμενο δεν ενδιαφέρει τους ρεπόρτερ.

«Θαύμα» ξαναείπα και καταχάρηκα που, επιτέλους, έστω και επειδή πήρε μέρος στη συζήτηση η σύζυγος του Αμερικανού πρέσβυ –αλλά κι ο ίδιος!– το θέμα καταλάμβανε κάποια ειδησεογραφικά λεπτά. Για να είμαι ειλικρινής, περισσότερο χαιρόμουν για όσα θα είχαν αναγκαστεί ν' ακούσουν μέσα στην ημερίδα οι νεαροί κι οι νεαρές

ρεπόρτερ που θα είχαν χρεωθεί το θέμα. Πιστεύω πάντα ότι δεν φταίνε τα παιδιά για τον τρόπο που πλησιάζουν αυτά τα θέματα, αλλά φταίει η έλλειψη ενημέρωσής τους. «Θαύμα!» ξαναείπα. «Ευκαιρία για ευαισθητοποίηση των δημοσιογράφων».

Κάθε θαύμα τρεις ημέρες βέβαια. Γιατί, ενώ πίσω από την εικόνα «έπαιζαν αποσπάσματα των όσων ακούστηκαν στην ημερίδα –λόγια σοβαρά, σοβαρότατα– μπροστά στα μάτια των τηλεθεατών «έπαιζαν» τα γνωστά βίντεο αρχείου: Αλλοδαπές που λινίζονται ημίγυμνες στα τάχα καταγγελλόμενα κάθε τόσο «μαγαζιά», στήθη, μπούτια, πρόσωπα, που προσφέρονται προς τέρψιν ανδρών θαμώνων μέσα στην παρανομία, είχαν μπει μέσα στα σπίτια μας ακόμα μια φορά. Μια απλή ερώτηση προς τους ρεπόρτερ που άκουσαν τις ομιλίες στην ημερίδα. Καθόλου δε σκέφτεστε, βρε παιδιά, ότι κι εσείς ή οι σταθμοί σας εκμεταλλεύεστε αυτές τις γυναίκες; Τόση βλακεία πιά;